

Ένωση Εισηγμένων Εταιρειών

Ενημερωτικό Δελτίο 3/9/2020

**ΑΡΘΡΟ 23 ΝΟΜΟΥ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 4712 (ΦΕΚ Α' 146/29.7.2020) –
Συμμετοχή σε συλλογικά όργανα νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου
με ηλεκτρονικά μέσα**

Η ευρεία και εξελιγμένη χρήση των τεχνολογικών μέσων στην επικοινωνία, αλλά κυρίως η εμπειρία που αποκτήθηκε από τη διεξαγωγή συνεδριάσεων συλλογικών οργάνων με ηλεκτρονικά μέσα, δυνατότητα η οποία προβλέφθηκε (τροποποιώντας και διευρύνοντας τις προϋφιστάμενες σχετικές διατάξεις που απαιτούσαν καταστατική πρόβλεψη) με την από 20.03.2020 Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου εξ αφορμής της ενσκήψασας στη χώρα μας πανδημίας του Covid-19, συνετέλεσαν στην θεσμοθέτηση με τον Νόμο 4712/2020:

- Α) της δυνατότητας διεξαγωγής γενικών συνελεύσεων μετόχων για ΑΕ και εταίρων για ΙΚΕ καθώς και συνεδριάσεων μελών Δ.Σ, χωρίς να υφίσταται πλέον η προϋπόθεση της σχετικής καταστατικής πρόβλεψης,**
- Β) ομοίως, της ίδιας δυνατότητας και για τα συλλογικά όργανα των λοιπών νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου,**
- Γ) της δυνατότητας διεξαγωγής αποκλειστικά γενικής συνέλευσης με ηλεκτρονικά μέσα και για εισηγμένες ΑΕ**
- Δ) ατομικού δικαιώματος μετόχου ή εταίρου να συμμετέχει σε προγραμματισμένη ΓΣ μέσω τηλεδιάσκεψης, λόγω σπουδαίου λόγου που συντρέχει στο πρόσωπό του.**

Εξάλλου, και η Ένωση Εισηγμένων Εταιρειών, αντιλαμβανόμενη τις δυσκολίες που προέκυψαν λόγω της πανδημίας, επεσήμανε με την από 3^{ης} Ιουνίου 2020 επιστολή της προς τα συναρμόδια υπουργεία την αναγκαιότητα παράτασης της δυνατότητας διεξαγωγής για τις Α.Ε. των γενικών συνελεύσεων και συνεδριάσεων Δ.Σ. από απόσταση πέραν της προβλεπόμενης με την ΠΝΠ 30^{ης} Ιουνίου 2020.

Ειδικότερα επί των αλλαγών βάσει των νέων διατάξεων, σημειώνουμε τα εξής:

A.Ε (τροποποίηση διατάξεων ν. 4548/2018)

A. Συνεδριάσεις Δ.Σ.

Επιτρέπεται πλέον η διεξαγωγή της συνεδρίασης του Δ.Σ. με τηλεδιάσκεψη, τόσο για κάποια ή για όλα τα μέλη του, **ακόμη και χωρίς καταστατική πρόβλεψη**, εφόσον (α) τούτο έχει προβλεφθεί στην σχετική πρόσκληση του προέδρου/αναπληρωτή του ή (β), σε διαφορετική περίπτωση, (δηλαδή ακόμη και αν δεν έχει προβλεφθεί αυτός ο τρόπος συμμετοχής στην πρόσκληση), εφόσον συναινούν σε τούτο όλα τα μέλη του Δ.Σ.

Η τελευταία πρόβλεψη δεν αναιρεί το ατομικό δικαίωμα μέλους ΔΣ να ζητήσει να συμμετάσχει μέσω τηλεδιάσκεψης, ακόμη και αν δεν έχει προβλεφθεί ο τρόπος αυτός στην πρόσκληση, εφόσον συντρέχει στο πρόσωπό του κάποιος σπουδαίος λόγος. Προστίθεται δε

Βασιλίσσης Σοφίας 82, 11528, Αθήνα
Τηλ.: 210–3641742 Email: info@eneiset.gr Website: www.eneiset.gr

Μέλος της EuropeanIssuers

στις ήδη οριζόμενες περιπτώσεις συνδρομής σπουδαίου λόγου η περίπτωση της επιδημίας. Κατά συνέπεια, καθίσταται σαφές ότι όσο τουλάχιστον εκκρεμεί ο κίνδυνος της επιδημίας του COVID-19, οποιοδήποτε μέλος ΔΣ, ακόμη και χωρίς καταστατική πρόβλεψη, μπορεί να απαιτήσει να συμμετέχει σε ήδη προγραμματισμένη συνεδρίαση του ΔΣ μέσω τηλεδιάσκεψης.

B. Γενικές Συνελεύσεις

A. Θεσπίζεται πλέον η δυνατότητα **και για τις εισηγμένες εταιρίες** να διεξάγουν τη γενική τους συνέλευση εξ ολοκλήρου ηλεκτρονικά χωρίς πρόβλεψη τόπου διεξαγωγής (virtual meeting). Υπενθυμίζεται ότι με την προηγούμενη διάταξη του άρθρου 120 παρ 3, η εξ ολοκλήρου ηλεκτρονική γενική συνέλευση επιτρεπόταν μόνο για τις μη εισηγμένες ΑΕ. Αυτό επιτρέπεται εφόσον είτε (α) τούτο έχει προβλεφθεί στο καταστατικό ή (β) συντρέχει σπουδαίος λόγος ή (γ) έχουν συναινέσει σε τούτο όλοι οι μέτοχοι (περίπτωση που δεν αφορά πρακτικά τις εισηγμένες ΑΕ).

Κατά συνέπεια, για εισηγμένες εταιρίες που έχουν προβλέψει την εν λόγω δυνατότητα στο καταστατικό τους, καίτοι δεν επιτρεπόταν από το προηγούμενο νομοθετικό πλαίσιο, ή το πράξουν τώρα με καταστατική τροποποίηση, είναι δυνατή η διεξαγωγή αμιγώς ηλεκτρονικής γενικής συνέλευσης με μόνη απόφαση του ΔΣ κατά πάντα χρόνο. Σε άλλη περίπτωση, η απόφαση του ΔΣ θα πρέπει να εδράζεται σε σπουδαίο λόγο. Η διάταξη δεν αναφέρει τις περιπτώσεις του σπουδαίου λόγου όπως στην περίπτωση του άρθρου 90 παρ 5, ωστόσο, αναλογικά και με βάση την τελεολογική της ερμηνεία, θα πρέπει να γίνει δεκτό ότι η ύπαρξη της επιδημίας COVID-19 συνιστά σπουδαίο λόγο.

B. Ως προς τη δυνατότητα συμμετοχής των μετόχων από απόσταση με ηλεκτρονικά μέσα σε συνέλευση που λαμβάνει κανονικά χώρα σε συγκεκριμένο τόπο, καταργείται η καταστατική πρόβλεψη, ως προϋπόθεση. Έτσι, επαφίεται στη διακριτική ευχέρεια του ΔΣ να προβλέπει στην πρόσκληση τη δυνατότητα αυτή. Η ίδια δυνατότητα δίνεται, ακόμη και αν δεν γίνεται σχετική αναφορά στην πρόσκληση ή δεν υπάρχει πρόσκληση, και στην περίπτωση που συναινέσουν όλοι οι μέτοχοι.

Γ. Προστίθεται στο ίδιο άρθρο (αρ. 125 παρ. 3) νέα δυνατότητα συμμετοχής κάθε μετόχου στην γενική συνέλευση με τηλεδιάσκεψη, κατόπιν αιτήματός του, εφόσον (α) κατοικεί σε άλλη χώρα από εκείνη που λαμβάνει χώρα η συνέλευση ή (β) υπάρχει άλλος σπουδαίος λόγος όπως ασθένεια ή αναπηρία (με ρητώς και εδώ, χαρακτηριζόμενο ως σπουδαίο λόγο την περίπτωση της επιδημίας). Επισημαίνεται ότι το δικαίωμα αυτό προβλέπεται για κάθε μέτοχο ανεξαρτήτως του ποσοστού επί του συνόλου των μετοχών της εταιρείας που κατέχει. Αυτό καθιστά την πρόβλεψη ιδιαίτερα δυσχερή για τις εισηγμένες εταιρίες, λόγω του μεγάλου αριθμού των μετόχων τους. Μάλιστα δε, ατυχώς, η διάταξη δεν προσδιορίζει το απώτατο χρονικό όριο κατά το οποίο πρέπει να υποβάλλεται το συγκεκριμένο αίτημα του μετόχου για εξ αποστάσεως συμμετοχή. Ένα άλλο ζήτημα είναι το ζήτημα τους κόστους της διεξαγωγής μιας συνέλευσης με τα μέσα αυτά, κυρίως βάσει των απαιτήσεων ασφαλείας και διαφάνειας που ο νόμος εισάγει. Θεωρούμε ατυχή την ταύτιση των περιπτώσεων συμμετοχής μέλους ΔΣ και μετόχου από το νομοθέτη ως προς το θέμα αυτό και έχουμε εισηγηθεί την εξαίρεση των εισηγμένων εταιριών και για τις λοιπές εταιρίες τον καθορισμό απώτατου χρόνου για τη λήψη του σχετικού αιτήματος. Εν τω μεταξύ, ίσως είναι ασφαλέστερο για όλες τις εταιρίες να προβλέπουν σχετικό μηχανισμό συμμετοχής από απόσταση με την πρόσκληση.

Δ. Τροποποιείται η διάταξη για την συμμετοχή στην γενική συνέλευση με ηλεκτρονικά μέσα μη μετόχων (αρ. 127 παρ. 3) και πλέον επιτρέπεται η συμμετοχή τους με μόνη προϋπόθεση την σχετική αναφορά στην πρόσκληση της γενικής συνέλευσης (αντί της παλαιάς διάταξης περί απαιτούμενης ύπαρξης καταστατικής πρόβλεψης).

IKE (τροποποίηση παρ. 2 αρ. 71 ν. 4548/2018)

Επιτρέπεται η διεξαγωγή της συνέλευσης των εταίρων από απόσταση με τηλεδιάσκεψη, ακόμη και χωρίς καταστατική πρόβλεψη, εφόσον (α) τούτο έχει προβλεφθεί στην σχετική πρόσκληση των εταίρων ή (β) έχουν συναινέσει σε τούτο όλοι οι εταίροι.

ΛΟΙΠΑ ΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ ΙΔΙΩΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

Θεσπίζεται με γενική διάταξη η δυνατότητα διεξαγωγής συνεδριάσεων των συλλογικών οργάνων των λοιπών ΝΠΙΔ (εκτός ΙΚΕ και ΑΕ) από απόσταση με τηλεδιάσκεψη, ως προς όλα ή ορισμένα πρόσωπα που συμμετέχουν σε αυτά.

Προβλέπονται τέλος, και για τα λοιπά ΝΠΙΔ οι υποχρεώσεις που ισχύουν ήδη για τις Α.Ε. (αρ. 125 παρ. 1 όπως τροποποιήθηκε με τον παρόντα νόμο) αναφορικά με την λήψη από το νομικό πρόσωπο επαρκών μέτρων ώστε να εξασφαλισθεί η νόμιμη και ομαλή διεξαγωγή της συνεδρίασης από απόσταση. Οι υποχρεώσεις αυτές διαρθρώνονται με γνώμονα την διασφάλιση της ταυτότητας του συμμετέχοντος προσώπου, τον αποκλεισμό από την συνεδρίαση τρίτων- μη δικαιούμενων συμμετοχής προσώπων, την ασφάλεια της ηλεκτρονικής σύνδεσης, την ισότιμη συμμετοχή στην συνεδρίαση και την επικοινωνία με τους λοιπούς συμμετέχοντες του εξ αποστάσεως συμμετέχοντος προσώπου, την δυνατότητα άσκησης από αυτόν του δικαιώματος ψήφου και την διασφάλιση της ακριβούς καταγραφής της ψήφου του συμμετέχοντος από απόσταση.

Για την ΕΝ.ΕΙΣ.ΕΤ.,
Αναστασία Ποτουρίδου
Δικηγόρος